

Förstärkning av ämnet Svenska som andraspråk

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta:

1. Barn- och utbildningsnämnden tillförs nästa år (2022) 464 000 kr från kommunstyrelsens medel till förfogande för att påbörja en förstärkning av ämnet Svenska som andraspråk i enlighet med författningskraven.
2. I beredningen av budget 2023 och verksamhetsplan 2024 – 2025 avsätts tillräckliga medel i barn- och utbildningsnämndens budgetram för att möjliggöra en fortsatt förstärkning av ämnet Svenska som andraspråk i enlighet med författningskraven.

Bakgrund

Enligt Skollagen 1 kap. § 4 ska utbildningen i skolan främja alla elevers utveckling och lärande så att de utvecklas så långt som möjligt och i detta ska hänsyn tas till elevernas olika behov. Eftersom en god förståelse för undervisningsspråket är en förutsättning för kunskapsinhämtningen i samtliga av skolans ämnen så är det av stor vikt att de elever som inte har svenska som modersmål säkerställs en god undervisning och utveckling inom det svenska språket [1]. Regeringen fattade, på förslag från Skolverket, nyligen beslut om ny läroplan och nya kursplaner för grundskolan (Lgr22) som träder i kraft 1 juli 2022 [2]. Den nya kursplanen i Svenska som andraspråk har ett tydligare fokus på att eleverna ska utveckla kunskaper i och om det svenska språket och innebär att Svenska och Svenska som andraspråk i högre utsträckning än tidigare måste betraktas som två skilda ämnen. För att leva upp till författningskraven måste således undervisningen organiseras om och kompetensförstärkas, vilket medför ökade kostnader.

Baserat på preliminär statistik för avgångselever i årskurs 9 i Höörs kommunala skolor läsåret 20/21 framgår det tydligt att elever som läste Svenska som andraspråk i genomsnitt hade betydligt svårare att nå kunskapsmålen jämfört med elever som läste ämnet Svenska (se tabell 1 nedan). Sammantaget bekräftar bilden tydligt att en förstärkning av ämnet Svenska som andraspråk i våra kommunala skolor är mycket angelägen och en sådan förstärkning ligger dessutom helt i linje med det mål för skolverksamheten som kommunfullmäktige beslutat om.

Tabell 1. Preliminär statistik för avgångselever i årskurs 9 i Höörs kommunala skolor läsåret 20/21. I urvalet ingår 22 elever som läste Svenska som andraspråk och 146 elever som läste ämnet Svenska, totalt 168 elever.

	Elever som läste <i>Svenska som andraspråk</i>	Elever som läste <i>Svenska</i>	Samtliga elever
Andel behöriga elever till gymnasieskolans yrkesprogram	59,1 %	86,3 %	82,7 %
Andel elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen	40,9 %	79,5 %	74,4 %
Genomsnittligt meritvärde	190,1	221,8	217,8

För att kunna organisera undervisningen i Svenska som andraspråk så att författningskraven efterlevs bedömer barn- och utbildningssektorn att ytterligare insatser för att kartlägga elevernas språkkunskaper inom ramen för Förberedelseklass är nödvändiga. Därtill är det sektorns bedömning att behovet ökar av fler undervisningstimmar genom att ämnena i högre grad separeras. Detta leder till behov av fler kompetenta och behöriga lärare i Svenska som andraspråk och att kompetensutveckling av befintlig personal blir nödvändig. Tillsammans beräknas åtgärderna kosta 964 tkr för 2022 och därefter 2,57 mnkr per år, inklusive extern effekt.

I av kommunfullmäktige beslutad budget för 2022 och verksamhetsplan 2023-2024 saknas en satsning som skulle möjliggöra en förstärkning av ämnet Svenska som andraspråk. I budgetskrivelsen görs däremot följande påpekande:

”Om kommunen inte genomför de förändringar i organisationen som krävs för att följa läroplanen för svenska som andraspråk, bryter Höörs kommun mot författningarnas krav.”

Inom beslutad budgetram för barn- och utbildningsnämnden finns inte tillräckligt utrymme för en förstärkning av ämnet Svenska som andraspråk och i kommunfullmäktiges budgetbeslut har andra viktiga satsningar och utvecklingsinsatser prioriterats. I skrivande stund finns inte heller något planerat eller taget beslut om riktade statsbidrag för ändamålet. Bedömningen är att befintliga resurser motsvarande 500 tkr måste omfördelas inom nämndens ram inför nästa år och bidra till att uppnå syftet med föreliggande initiativärende. utan att kvaliteten i övriga verksamheter äventyras i allt för hög utsträckning.

Sammanfattningsvis föreslås att 464 tkr nästa år överförs till barn- och utbildningsnämnden från kommunstyrelsens medel till förfogande och att det i beredningen av budget 2023 och verksamhetsplan 2024 – 2025 avsätts tillräckliga medel i barn- och utbildningsnämndens budgetram för att möjliggöra en nödvändig förstärkning av ämnet Svenska som andraspråk i enlighet med författningarnas krav.

Källor

[1] Läsning på annat språk än modersmålet, Ing-Marie Sandberg.

<https://legilexi.org/inspirationsbibliotek/sprakforstaelse/svenska-som-andrasprak> (Hämtad 2021-08-04).

[2] Aktuella förändringar på grundskolenivå, Skolverket.

<https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/aktuella-forandringar-pa-grundskoleniva> (Hämtad 2021-08-04).

Jörgen Ekman,
Barn- och utbildningsnämndens ordförande